

Odkaz:

Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. března 1996, The Queen proti H. M. Treasury, ex parte: British Telecommunications plc, věc C-392/93, Recueil 1996, s. I-1631¹

Klíčová slova:

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court – Spojené Království. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce – Výklad směrnice 90/531/EHS – Telekomunikace – Provedení do vnitrostátního práva – Povinnost poskytnout náhradu škody v případě nesprávného provedení

Předmět:

Rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 90/531/EHS ze dne 17. září 1990 o postupech při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (Úř. věst. L 297, s. 1)

Skutkové okolnosti:

(Část „Skutkové okolnosti“ není převzata.)

Právní otázky:

- ¹ Usnesením ze dne 28. července 1993, došlým Soudnímu dvoru dne 23. srpna 1993, položil High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court (dále jen „Divisional Court“) na základě článku 177 Smlouvy o EHS čtyři otázky týkající se výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 90/531/EHS ze dne 17. září 1990 o postupech při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (Úř. věst. L 297, s. 1, dále jen „směrnice“).
- ² Tyto otázky byly vzneseny v rámci žaloby podané British Telecommunications plc (dále jen „BT“) proti vládě Spojeného království a směřující ke zrušení přílohy 2 „Utilities Supply and Works Contracts Regulations 1992“ (dále jen „Regulations 1992“), kterými byl proveden čl. 8 odst. 1 směrnice.
- ³ Podle čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice náleží mezi činnosti spadající do působnosti směrnice mimo jiné „vedení do provozu nebo provoz veřejných telekomunikačních sítí nebo poskytování jedné nebo více veřejných telekomunikačních služeb“.
- ⁴ Podle čl. 2 odst. 1 písm. b) se směrnice vztahuje na zadavatele, kteří „pokud nejsou orgány veřejné moci nebo veřejnými podniky, vykonávají jako jednu ze svých činností některou z činností uvedených v odstavci 2 nebo jakoukoliv jejich kombinaci a působí na základě zvláštních nebo výlučných práv udělených příslušným orgánem členského státu“. Článek 2 odst. 3 písm. a) dále stanoví, že pro účely použití odst. 1 písm. b) je zadavatel považován za osobu požívající zvláštních nebo výlučných práv, zejména pokud „při výstavbě sítí nebo zařízení uvedených v

¹ Jednací jazyk: angličtina

odstavci 2 může využít vyvlastňovací řízení nebo práva užívání nebo může umístit zařízení sítě na, pod nebo nad veřejnou komunikaci“.

⁵ Podle čl. 2 odst. 6 „zadavatelé uvedení v přílohách I až X splňují kritéria uvedená výše“. Příloha X, která se právě týká „zadavatelů provozujících telekomunikační sítě nebo poskytujících telekomunikační služby“, uvádí v případě Spojeného království mimo jiné BT, Mercury Communications Ltd (dále jen „Mercury“) a City of Kingston upon Hull (dále jen „Hull“).

⁶ Článek 8 směrnice stanoví:

„1. Tato směrnice se nevztahuje na zakázky, které zadavatelé... zadají na nákupy určené výlučně k poskytování jedné nebo více telekomunikačních služeb, pokud jiné subjekty mají možnost nabízet stejné služby ve stejné zeměpisné oblasti a v podstatě za stejných podmínek.

2. Zadavatelé sdělí Komisi na její žádost všechny služby, které považují za vyňaté podle odstavce 1. Komise může pravidelně pro informaci zveřejňovat seznamy služeb, které považuje za takto vyňaté, v Úředním věstníku Evropských společenství. Komise přitom zachovává důvěrnost jakýchkoliv citlivých obchodních informací, na které mohou zadavatelé poukázat při poskytování těchto informací.“

⁷ Článek 33 odst. 1 písm. d) konečně stanoví:

„1. Zadavatelé uschovají o každé zakázce informace, které jsou dostatečné, aby jim umožnily později odůvodnit rozhodnutí o:

...

d) nepoužití hlav II, III a IV v souladu s výjimkami uvedenými v hlavě I.“

⁸ Ve Spojeném království byl čl. 8 odst. 1 směrnice proveden prostřednictvím Regulation 7 (1) Regulations 1992, podle kterého:

„Tato Regulations se nepoužijí na výběrová řízení na zakázku vyhlášená veřejným podnikem uvedeným v příloze 2, jejichž jediným účelem je umožnit mu poskytovat jednu nebo více telekomunikačních služeb uvedených v příloze 2, v níž je tento veřejný podnik uveden.“

⁹ V části B výše zmíněné přílohy 2 se uvádí:

„British Telecommunications plc

Kingston Communications (Hull) plc

2. Všechny veřejné telekomunikační služby, vyjma níže uvedených služeb, jsou-li poskytovány v zeměpisné oblasti, pro kterou má dodavatel licenci poskytovatele veřejné telekomunikační služby: základní hlasové telefonní služby, základní služby datového přenosu, dodávky soukromých pronajatých okruhů a námořní služby“.

Regulation 7 (2) dále stanoví:

¹⁰

„Veřejný podnik uvedený v příloze 2 zašle na vyžádání ministrovi zprávu určenou k dalšímu předání Komisi a obsahující popis jím poskytovaných veřejných telekomunikačních služeb, které považuje za služby uvedené v té části přílohy 2, ve které je uvedena tato veřejná služba.“

11 BT je akciová společnost s ručením omezeným, založená dne 1. dubna 1984 podle British Telecommunications Act 1984 (zákon o telekomunikacích z roku 1984), kterým byl na tuto společnost převeden majetek i veškerá práva a povinnosti bývalé veřejnoprávní společnosti se shodným názvem „British Telecommunications“, podle British Telecommunications Act 1981, nástupkyně společnosti Post Office, která byla až do té doby držitelkou výhradního monopolu na správu telekomunikačních systémů téměř na celém území.

12 V oblasti telekomunikačních služeb prostřednictvím pevných linek (včetně hlasových telefonních služeb s koncovými body sítě v pevném místě) vláda Spojeného království na základě zákona o telekomunikacích z roku 1984 udělila potřebné licence BT a Mercury. Za účelem zajištění širší hospodářské soutěže bylo zákonem z roku 1984 nařízeno propojení obou sítí. BT a Mercury tak získaly do roku 1990 (období duopolu) výhradní právo k provozování telekomunikačních služeb prostřednictvím pevných linek.

13 Politika duopolu byla v tomto odvětví opuštěna na počátku devadesátých let. Vláda Spojeného království vydala četné licence. I přesto BT v roce 1992 kontrolovala ještě 90 % činností v oblasti telefonních služeb, zatímco Mercury kontrolovala 7 % a noví poskytovatelé pouze 3 %. Od roku 1984 do července 1993 vláda postupně rozprodala svůj zbylý akciový podíl v BT.

14 Licence udělená BT na dobu 25 let zahrnuje povinnost poskytovat hlasové telefonní služby v celém Spojeném království s výhradou několika výjimek všem, kdo o to požádají, i když je poptávka nedostatečná k pokrytí vzniklých nákladů (povinnost poskytovat univerzální službu). BT je mezi držiteli licencí jediná, která podléhá právní úpravě týkající se změn tarifů („price cap“).

15 Provedením článku 8 směrnice do vnitrostátního práva vyňala Regulations 1992 téměř všechny operátory v dotčeném odvětví, včetně Mercury, z povinnosti řídit se jí v případě zakázek na poskytování telekomunikačních služeb. Jen BT (a Hull v oblasti, kterou pokrývá její licence) podléhají i nadále ustanovením směrnice, avšak pouze v případě základních hlasových telefonních služeb, základních služeb datového přenosu, dodávek soukromých pronajatých okruhů a námořních služeb.

16 Žalobou podanou k Divisional Court se BT domáhá zrušení přílohy 2 Regulations 1992 s odůvodněním, že Regulation 7 (1) a tato příloha představují nesprávné provedení článku 8 směrnice. BT má totiž za to, že vláda Spojeného království by bývala měla kritéria uvedená v čl. 8 odst. 1 směrnice spíše přenést, než je použít. Tím, že Spojené království pro každého zadavatele stanovilo, které z poskytovaných služeb splňují tato kritéria, zbavilo BT rozhodovací pravomoci, kterou jí svěřuje směrnice.

17 BT se krom toho domáhá náhrady škody, kterou údajně utrpěla z důvodu nesprávného provedení směrnice, a sice dodatečných nákladů, které nesla, aby vyhověla Regulations 1992. Mimoto jí Regulations znemožnila uzavřít ziskové

transakce a z obchodního a konkurenčního hlediska ji znevýhodnila uložením povinnosti zveřejňovat v Úředním věstníku její plánované veřejné zakázky a smlouvy na dodávky, z níž jsou vyňati ostatní poskytovatelé.

18

V rámci žaloby podané BT rozhodl Divisional Court přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru tyto předběžné otázky:

„1. Vyplyvá ze správného výkladu směrnice Rady 90/531, že má členský stát možnost na základě diskreční pravomoci svěřené mu článkem 189 Smlouvy sám určit při provádění čl. 8 odst. 1 této směrnice telekomunikační služby poskytované každým zadavatelem, na které se vztahuje výjimka stanovená tímto článkem a na které se nevztahuje?

2. a) Vztahují se slova „pokud jiné subjekty mají možnost nabízet stejné služby ve stejné zeměpisné oblasti a v podstatě za stejných podmínek“ v čl. 8 odst. 1 pouze na „možnost“ a na „podmínky“ legislativní nebo správní povahy?

b) Pokud je odpověď na otázku 2 a) záporná:

i) na které jiné oblasti se vztahují tato slova; a

ii) je postavení zadavatele na trhu s určitou telekomunikační službou pro tyto účely relevantní; a

iii) je-li toto postavení relevantní, v jaké míře a za jakých okolností může být určující?

c) Má na zodpovězení otázek ii) a iii) v písmeni b) vliv skutečnost, že subjekt podléhá omezením vyplývajícím z právní úpravy, a pokud ano, v jakém rozsahu?

3. Pokud je odpověď na otázku 1 kladná:

a) jakým způsobem se může v případě sporu mezi zadavatelem a vnitrostátními orgány pověřenými provedením čl. 8 odst. 1 vnitrostátní soud projednávající spor přesvědčit, že kritéria pro uplatnění výjimky podle čl. 8 odst. 1 jsou používána správně a, musí zejména nahradit posouzení použití čl. 8 odst. 1 provedené vnitrostátními orgány pověřenými provedením čl. 8 odst. 1 vlastním posouzením;

b) byla v případě, že vnitrostátní soud shledá, že se definice některých telekomunikačních služeb přijaté vnitrostátními orgány pověřenými provedením čl. 8 odst. 1 pro účely rozhodnutí, zda se na určitou službu vztahuje výjimka či nikoliv, vyznačují tím, že je pro zadavatele nemožné zjistit, zda určitá služba pod takovou definicí spadá, porušena směrnice 90/531 nebo obecné zásady práva Společenství, zejména obecná zásada právní jistoty;

c) je členský stát při definování některých telekomunikačních služeb oprávněn přijmout definice založené na popisech technických prostředků umožňujících poskytování určité služby, spíše než na popisu samotné služby?

4. Pokud členský stát nesprávně provedl čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 90/531, je tento členský stát podle práva Společenství povinen nahradit zadavateli škody, které utrpěl z důvodu ztrát vzniklých v důsledku tohoto pochybení, a pokud ano, za jakých podmínek tato povinnost vzniká?“

K první otázce

19 Podstatou první otázky Divisional Court je, zda členský stát může při provádění směrnice určit telekomunikační služby vyňaté z působnosti směrnice podle čl. 8 odst. 1, nebo zda takové určení přísluší pouze zadavatelům samotným.

20 Německá, francouzská a italská vláda a vláda Spojeného království mají za to, že směrnice nebrání členským státům určit telekomunikační služby poskytované každým zadavatelem, na které se vztahuje výjimka podle čl. 8 odst. 1. V případě tohoto postupu členské státy upřesní obsah tohoto ustanovení a umožní soudní kontrolu, která by jinak nebyla možná.

21 Německá vláda a vláda Spojeného království se mimoto domnívají, že se takové provedení čl. 8 odst. 1 může ukázat jako zvlášť nezbytné tehdy, existují-li mezi členským státem a zadavatelem názorové neshody, pokud jde o vymezení rozsahu působnosti vynětí, jak tomu ostatně je v projednávané věci. Německá vláda dodává, že členské státy jsou mnohem lépe než Komise s to posoudit, zda v případě určité služby existuje na trhu s telekomunikacemi konkurenční situace, a že tudíž konkretizace čl. 8 odst. 1 členskými státy umožní na základě informací získaných podle čl. 8 odst. 2 vykonávat účinnější kontrolu, než je ta, kterou vykonává Komise.

22 A nakonec německá vláda zvlášť zdůrazňuje, že čl. 8 odst. 2 a čl. 33 odst. 1 písm. d) neumožňují dospět k závěru, že pouze zadavatelé mohou určit služby, které mají být považovány za vyňaté. Skutečnost, že podle těchto ustanovení jsou tyto subjekty povinny poskytnout Komisi informace o vyňatých službách, jakož i uchovávat příslušné informace o každé zakázce, které jim umožňují později odůvodnit nepoužití hlav II, III, IV směrnice, totiž neznamená, že členské státy nemohou být považovány za oprávněné k tomu, aby samy určily dosah výjimky podle čl. 8 odst. 1.

23 Tuto argumentaci nelze přijmout.

24 Článek 8 odst. 2, jakož ostatně i čl. 6 odst. 3 a čl. 7 odst. 2 směrnice stanoví, že zadavatelé sdělí Komisi na její žádost služby, které považují za vyňaté podle výše uvedených článků. Kdyby určení dotčených služeb příslušelo členským státům, služby takto vyňaté z působnosti směrnice by tyto státy rovněž musely sdělit Komisi, aby jí bylo umožněno splnit úkol, který pro ni vyplývá z uvedených ustanovení.

25 Jelikož směrnice takovou povinnost členským státům – tak jako v čl. 3 odst. 4 – neukládá, je pouze věcí zadavatelů určit služby vyňaté podle čl. 8 odst. 1.

26 Takový výklad je potvrzen cílem, který sleduje směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (Úř. věst. L 76, s. 14, dále jen „směrnice 92/13“), jímž je zajistit odpovídající právní ochranu dodavatelům a zhotovitelům v případě porušení práva Společenství v oblasti veřejných zakázek (viz v tomto smyslu pátý bod odůvodnění preambule směrnice 92/13).

27 Pokud by totiž rozhodnutí vyjmout některé služby z působnosti směrnice příslušelo členským státům, hospodářské subjekty by neměly možnost využívat právních nástrojů stanovených ve směrnici 92/13 v případě porušení pravidel Společenství týkajících se veřejných zakázek ze strany zadavatelů, a zejména práva na náhradu

škody a na použití donucujících opatření, která stanoví čl. 2 odst. 1 s cílem předcházet nebo ukončit každé porušení práva.

28 Přijatý výklad konečně umožňuje zajistit rovné zacházení se zadavateli a jejich dodavateli, kteří takto podléhají stejným pravidlům.

29 Na první otázku je tedy třeba odpovědět tak, že členský stát nemá možnost při provádění směrnice určit, které telekomunikační služby mají být podle čl. 8 odst. 1 vyňaty z působnosti směrnice, neboť tato výsada přísluší pouze samotným zadavatelům.

Ke druhé otázce

30 Svou druhou otázkou se Divisonal Court táže, zda podmínka stanovená v čl. 8 odst. 1, podle které „jiné subjekty mají možnost nabízet stejné služby ve stejné zeměpisné oblasti a v podstatě za stejných podmínek“, musí být ověřena pouze z právního nebo i z faktického hlediska. Ve druhém případě se předkládající soud táže, které skutečnosti je třeba zohlednit při posouzení, zda v případě určité služby existuje na trhu s telekomunikacemi konkurenční situace.

31 BT tvrdí, že podmínka uvedená v čl. 8 odst. 1 je splněna, pokud právní a správní předpisy z právního hlediska zaručují svobodnou hospodářskou soutěž v dotyčném odvětví, aniž by bylo nezbytné zkoumat, zda taková hospodářská soutěž skutečně existuje.

32 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že znění čl. 8 odst. 1 i cíl tohoto ustanovení tomuto výkladu odporují. Podmínka, že ostatní zadavatelé mohou nabízet stejné služby za v podstatě stejných podmínek, je totiž v čl. 8 odst. 1 formulována obecně. Krom toho se ve třináctém bodě odůvodnění směrnice tvrdí, že k tomu, aby mohly být činnosti zadavatelů vyňaty z rozsahu působnosti této směrnice, musí být „přímo vystaveny konkurenčním silám na trzích, na které je přístup neomezený“.

33 Podmínka stanovená v čl. 8 odst. 1 musí být proto vykládána v tom smyslu, že zadavatelé musí být nejen oprávněni působit na trhu s dotyčnými službami, na který je zákonem neomezený přístup, ale že musí být rovněž skutečně schopni poskytovat dotčené služby za stejných podmínek jako zadavatel.

34 Za těchto podmínek musí být rozhodnutí vyjmout některé služby z působnosti směrnice přijato zvláště pro každý případ, přičemž se přihlédne zejména k jejich charakteristickým znakům, k existenci náhradních služeb, k cenovým podmínkám, k dominantnímu postavení zadavatele na trhu i k existenci případných právních omezení.

35 Na druhou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že podmínka stanovená v čl. 8 odst. 1 směrnice, podle níž „jiné subjekty mají možnost nabízet stejné služby ve stejné zeměpisné oblasti a v podstatě za stejných podmínek“, musí být ověřena z právního i faktického hlediska, s přihlédnutím zejména ke všem charakteristickým rysům dotyčných služeb, k existenci náhradních služeb, k cenovým podmínkám, k dominantnímu postavení zadavatele na trhu, jakož i k případným právním omezením.

Ke třetí otázce

36 S ohledem na odpověď na první otázku, není nezbytné odpovídat na třetí otázku.

Ke čtvrté otázce

37 Svou čtvrtou otázkou se Divisional Court táže, zda je členský stát, který při provádění směrnice do svého vnitrostátního práva sám určil, které služby zadavatele mají být podle článku 8 vyňaty z působnosti směrnice, povinen podle práva Společenství nahradit tomuto podniku škody, které mu vznikly v důsledku pochybení, k němuž takto došlo.

38 Úvodem je třeba připomenout, že zásada odpovědnosti státu za škody způsobené jednotlivcům porušením práva Společenství, které mu lze přičíst, je vlastní systému Smlouvy (rozsudky ze dne 19. listopadu 1991, Francovich a další, C-6/90, Recueil, s. I-5357, bod 35, a ze dne 8. března 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, dosud nezveřejněný v Recueil, bod 31). Z toho vyplývá, že tato zásada je platná pro každý případ porušení práva Společenství členským státem (výše uvedený rozsudek Brasserie du pêcheur a Factortame, bod 32).

39 Je třeba připomenout, že v posledně uvedeném rozsudku Soudní dvůr rovněž rozhodl ve věci porušení práva Společenství, které je přičitatelné členskému státu jednajícím v oblasti, v níž má při přijímání normativních rozhodnutí široký prostor pro uvážení, že právo Společenství přiznává právo na náhradu škody v případě, že jsou splněny tři podmínky, totiž že cílem porušené právní normy je přiznání práv jednotlivcům, že porušení je dostatečně závažné a že existuje přímá příčinná souvislost mezi porušením povinností ze strany státu a škodou způsobenou poškozeným (body 50 a 51).

40 Tyto podmínky je třeba uplatnit na situaci předloženou Soudnímu dvoru předkládajícím soudem, tedy na situaci, kdy členský stát nesprávně provede směrnici Společenství do vnitrostátního práva. Omezující podmínky vzniku odpovědnosti členského státu jsou totiž v této situaci odůvodněny důvody, které již Soudní dvůr uvedl za účelem odůvodnění omezujících podmínek vzniku mimosmluvní odpovědnosti orgánů nebo členských států při výkonu jejich normativních činností v oblastech spadajících do práva Společenství, ve kterých mají širokou posuzovací pravomoc, a to zejména snahou, aby výkon těchto normativních činností nebyl narušen možností podávání žalob na odškodnění, kdykoliv obecný zájem vyžaduje, aby tyto orgány nebo členské státy přijaly opatření, která mohou zasáhnout do zájmů jednotlivců (viz zejména rozsudky ze dne 25. května 1978 HNL a další v. Rada a Komise, 83/76, 94/76, 4/77, 15/77 a 40/77, Recueil, s. 1209, body 5 a 6 a výše uvedený rozsudek Brasserie du pêcheur a Factortame, bod 45).

41 Ačkoliv je v zásadě na vnitrostátních soudech, aby ověřily, zda jsou podmínky odpovědnosti států vyplývající z porušení práva Společenství, splněny či nikoliv, je třeba konstatovat, že v projednávané věci disponuje Soudní dvůr všemi poznatky nezbytnými k posouzení toho, zda skutkový stav v projednávaném případě musí být kvalifikován jako dostatečně závažné porušení práva Společenství.

42 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že porušení je dostatečně závažné tehdy, pokud orgán nebo členský stát při výkonu své normativní pravomoci překročil zjevným a závažným způsobem meze, které jsou stanoveny výkonu jeho pravomocí (rozsudek HNL a další v. Rada a Komise, bod 6, a výše uvedený rozsudek Brasserie

du pêcheur a Factortame, bod 55). V tomto ohledu mezi hlediska, která příslušný soud může být nucen vzít v úvahu, patří zejména jasnost a přesnost porušeného pravidla (rozsudek Brasserie du pêcheur a Factortame, bod 56).

43 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že čl. 8 odst. 1 je nepřesný a mohl by být kromě způsobu, jakým jej v tomto rozsudku vykládá Soudní dvůr, rozumně vykládán i způsobem, jakým jej v dobré víře vyložilo Spojené království, když se opřelo o argumenty, které jsou ne zcela nerelevantní (viz. výše body 20 až 22). Takový výklad, který sdílely i jiné členské státy, zjevně neodporoval znění směrnice, ani cíli, který sleduje.

44 Krom toho je zvláště třeba poukázat na to, že k výkladu dotčeného ustanovení nemělo Spojené království žádné vodítko vyplývající z judikatury Soudního dvora, a ani Komise se k němu při přijetí Regulations 1992 nevyjádřila.

45 Za těchto okolností není možné považovat skutečnost, že členský stát při provádění směrnice pokládal za nezbytné, aby sám určil, které služby mají být podle článku 8 vyňaty z její působnosti, byť v rozporu s tímto ustanovením, za dostatečně závažné porušení práva Společenství ve smyslu výše uvedeného rozsudku Brasserie du pêcheur a Factortame.

46 Na čtvrtou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že právo Společenství neukládá členskému státu, který při provádění směrnice do vnitrostátního práva sám určil, které služby zadavatele mají být podle článku 8 vyňaty z její působnosti, povinnost nahradit tomuto subjektu škody, které mu vznikly v důsledku pochybení, k němuž takto došlo.

K nákladům řízení:

47 Výdaje vzniklé německé, francouzské a italské vládě a Komisi Evropských společenství, které předložily vyjádření Soudnímu dvoru, se nenahrazují. Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před vnitrostátním soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů

SODNÍ DVŮR

o otázkách, které mu předložil High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court usnesením ze dne 28. července 1993, rozhodl takto:

- 1) Členský stát nemá možnost při provádění směrnice určit, které telekomunikační služby mají být podle čl. 8 odst. 1 vyňaty z působnosti směrnice Rady 90/531/EHS o postupech při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, neboť tato výsada přísluší pouze samotným zadavatelům.**

- 2) Podmínka stanovená v čl. 8 odst. 1 směrnice 90/531, podle níž „jiné subjekty mají možnost nabízet stejné služby ve stejné zeměpisné oblasti a v podstatě za stejných podmínek“, musí být ověřena z právního a faktického hlediska, s přihlédnutím zejména ke všem charakteristickým rysům dotyčných služeb, k existenci náhradních služeb, k cenovým podmínkám, k dominantnímu postavení zadavatele na trhu, jakož i k případným právním omezením.
- 3) Právo Společenství neukládá členskému státu, který při provádění směrnice 90/531 do vnitrostátního práva sám určil, které služby zadavatele mají být podle článku 8 vyňaty z její působnosti, povinnost nahradit tomuto subjektu škody, které mu vznikly v důsledku pochybení, k němuž takto došlo.